

PERSONAT ME AFTËSI TË KUFIZUARA

Gjetjet kyqe nga hulumtimi sasior dhe cilësor

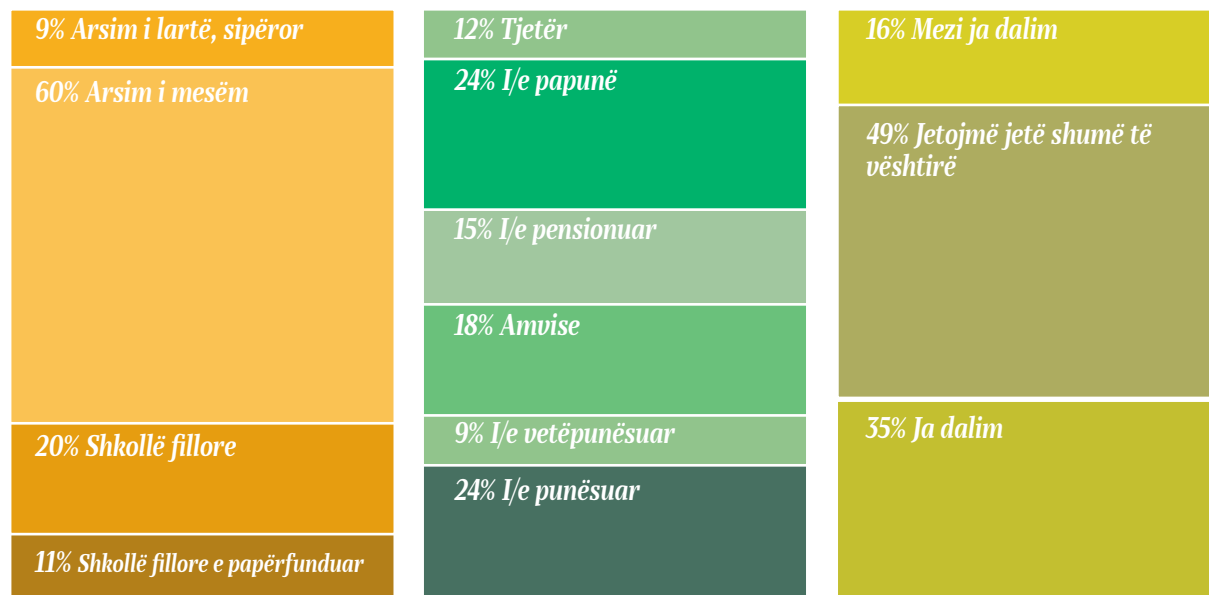
Personat me aftësi të kufizuara - përkufizimi dhe madhësia

Sipas të dhënave zyrtare, vlerësohet se 15% e popullsisë së botës kanë një lloj aftësie të kufizuar. Ata kanë më shumë të ngjarë të përballen me rezultate më të dobëta shëndetësore, më pak arsimim dhe punësim më të ulët.¹³ Maqedonia e Veriut ratifikoi Konventën për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara në 5 dhjetor 2011.¹⁴ Konventa është instrumenti i parë detyrues ndërkombëtar që përcakton standardet minimale për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara. Aktualisht, nuk ka të dhëna zyrtare në lidhje me numrin e personave me aftësi të kufizuara në vend. Sidoqoftë, sipas Institutit për shëndetin publik, 2017, rreth 10% e popullsisë në Maqedoninë e Veriut ose rreth 200,000 banorë mund të kategorizohen si persona me aftësi të kufizuara.¹⁵

Profili demografik

Gjithsej 55 qytetarë me aftësi të kufizuara morën pjesë në sondazhin sasior ballë për ballë.

Për të fituar një pasqyrë të thellë të prejardhjes, perceptimeve dhe mendimeve të grupit, sondazhi sasior u plotësua nga një fokus grup.

Arsimi

Statusi i punes

Standardi jetësor

13 The World Bank, Disability Inclusion, (October 1, 2020), available at: <https://tinyurl.com/y6lkt5ym>, e qasur më 5 tetor, 2020 October 5, 2020.

14 Ministria e punës dhe politikës sociale, Konventa e të drejtave e personave me aftësi të kufizuara, e disponueshme në: <http://www.mtsp.gov.mk/WBStorage/Files/Konvencija%20za%20pravata%20na%20licata%20so%invalidnost.pdf> e qasur në Tetor 13.2020

15 Institutit për shëndet publik, e qasur në: <https://www.iph.mk/en/december-3-international-day-of-persons-with-dissabilities>

TEMAT E INTERESIT

Interesi për zhvillimet socio-politike në vend

Sa jeni i/e interesuar për zhvillimet aktuale socio-politike në vend dhe në botë?

Hulumtimi tregon se 55% e të anketuarve në sondazh janë “aspak” ose “jo shumë të interesuar” për zhvillimet aktuale socio-politike në vend dhe në botë (9% më tepër krahasuar me popullatën e përgjithshme), ndërsa 42% janë “shumë” ose “disi” të interesuar. Pothuajse gjysma e pjesëmarrësve në sondazh (49%) rrallë ose kurrë nuk i diskutojnë këto çështje me njerëz të tjerë (5% më tepër krahasuar me popullatën e përgjithshme).

Grupi shprehu shqetësime në lidhje me pandemitë COVID-19 dhe funksionimin e kufizuar të institucioneve, kryesisht në sferën e kujdesit shëndetësor dhe arsimit. Ata gjithashtu shprehën shqetësime në lidhje me situatën në sektorin privat.

Personat me aftësi të kufizuara janë një grup i cënueshëm, i cili vazhdon të jetë në margjinat e shoqërisë.

Ata shpesh përballen me izolim në bashkësinë ku jetojnë. Krahas marrëdhënieve të pafavorshme socio-ekonomike të personave me aftësi të kufizuara, te ta ekziston dhe nevoja për mbrojtje sociale në të gjitha sferat e jetës shoqërore duke përfshirë kujdesin shëndetësor, arsimin dhe punësimin.

Për më tepër, shkalla e papunësisë së personave me aftësi të kufizuara është tre herë më e lartë se ajo e popullsisë së përgjithshme¹⁶ dhe shumë shpesh këta njerëz kanë punë me pagë të ulët dhe janë të veçuar nga tregu i hapur i punës.

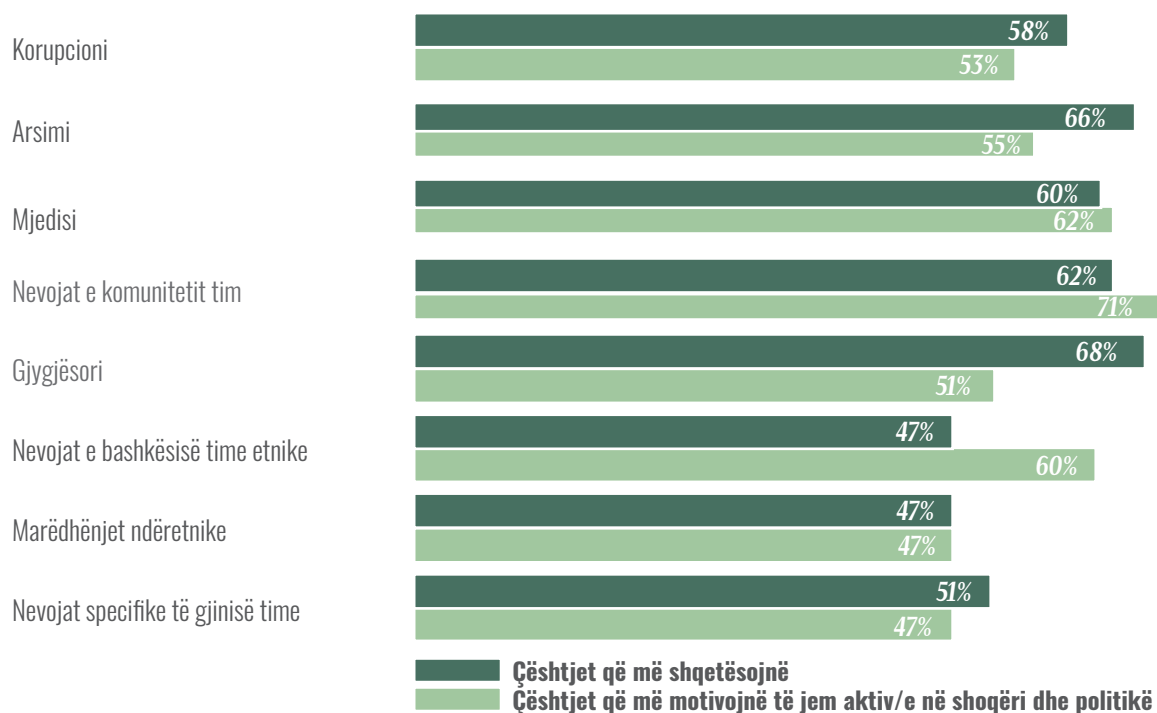
Shqetësimet

Sa mendoni se ju shqetësojnë informacionet/çështjet/temat e mëposhtme?

Sa do të thoshit se çështjet/temat e mëposhtme ju motivojnë të jeni aktivë aktiv/e në shoqëri dhe në politikë?

¹⁶ <http://iph.mk/wp-content/uploads/2014/09/Upatstvo-lica-so-posebni-potrebi-so-cip.pdf>

Të anketuarit nga studimi treguan se kujdesi shëndetësor (75%), arsimi (66%) dhe çështjet lokale (66%) janë çështjet e tyre kryesore shqetësuese.

Të anketuarit janë më pak të shqetësuar për nevoja specifike në lidhje me grupin e tyre etnik, marrëdhëniet ndëretnike apo, për nevojat specifike të gjinisë së tyre.

Për më tepër, kujdesi shëndetësor (73%), nevojat specifike në lidhje me vendin e tyre të jetesës (71%) dhe stabiliteti ekonomik dhe social (62%), së bashku me mjedisin (62%) janë motivuesit kryesorë që ky grup të bëhet më aktiv në shoqëri (angazhim qytetar) dhe në politikë.

BURIMET E INFORMACIONIT

Ngjashëm me grupet e tjera, pothuajse të gjithë pjesëmarrësit në fokus grup shprehën mungesë besimi në mediat dhe një tendencë për të ndjekur media të ndryshme për të krahasuar dhe analizuar informacionin.

Shumë prej tyre shprehën revoltën ndaj paragjyqimeve politike të mediave në vend, duke deklaruar se raportimi i pjesshëm dhe i njëanshëm i mediave thëllon ndarjen midis qytetarëve. Kjo përmendet si arsyeja kryesore e mungesës së interesit për ngjarjet shoqërore dhe politike në vend. Shumica dërrmuese e të anketuarve preferojnë të shikojnë programe televizive në lidhje me kulturën, natyrën dhe jetën e shëndetshme, si dhe dokumentarë, përmbajtje e cila rrallë transmetohet në media.

Gjashtë nga dhjetë të anketuar në sondazh (58%) thanë se televizioni është burimi i tyre mbizotërues i informacionit

TV 58%

Gjashtë nga dhjetë të anketuar në sondazh (58%) thanë se televizioni është burimi i tyre mbizotërues i informacionit dhe 15% thanë se ata mësojnë për zhvillimet socio-politike përmes rrjeteve sociale. Shtatë përqind (7%) e të anketuarve marrin informacion përmes portaleve në internet, njëmbëdhjetë (11%) përmes familjes dhe miqve të tyre dhe nëntë përqind (9%) deklarojnë se nuk janë fare të informuar.

PJESËMARRJA QYTETARE

Dy në dhjetë të anketuar kanë qenë të përfshirë në aktivitete qytetare dhe kanë shprehur interesim të jenë më të angazhuar qytetarisht.

A keni qenë i/e përfshirë në ndonjë ngjarje, aktivitet ose proces që mund të ketë ndikuar në ndryshime në komunitet ose në vendin ku jetoni?

A jeni i interesuar për përfshirje më aktive qytetare?

Pjesëmarrësit e grupeve të fokusit theksuan faktorët e mëposhtëm që kontribuojnë në përfshirjen e tyre të ulët qytetare dhe pjesëmarrjen qytetare, të cilët janë shumë të ngjashëm me faktorët e theksuar nga grupet e tjera demografike:

- ♦ Shumica e njerëzve janë pasivë dhe presin që të tjerët të marrin përgjegjësi, dmth presin që “dikush tjetër të bëjë punën”.
- ♦ Njerëzit janë të zhgënjyer dhe nuk u besojnë institucioneve.
- ♦ Institucionet janë jofunksionale, indiferente dhe fort të ndikuara politikisht. “Ata nuk janë të vetëdijshëm se janë në shërbim të njerëzve. Ata veprojnë si perëndi”.

Sidoqoftë, ekziston një numër faktorësh specifikë për këtë grup të caktuar demografik:

- ♦ Institucionet nuk janë të njoftuara për nevojat e personave me aftësi të kufizuara.

- ♦ Institucioneve u mungojnë hyrjet me qasje për persona me aftësi të kufizuara s dhe ashensorët.
- ♦ Ekzistojnë shoqata që përfaqësojnë interesat e personave me aftësi të kufizuara, megjithatë ka një mungesë të koordinimit të aktiviteteve, ndërsa kryetarët e atyre shoqatave “manipulojnë me ne sepse marrin para nga shteti”.
- ♦ Diskriminimi ndaj personave me aftësi të kufizuara: “pengesa mendore midis njerëzve në lidhje me personat me aftësi të kufizuara”, stereotipizimi i sjelljes së tyre për faktin se ata shmangin punën dhe hezitojnë të merren me aktivitete qytetare.
- ♦ Asnjë institucion në vend nuk merr rolin udhëheqës në mbrojtjen e të drejtave të personave me aftësi të kufizuara.

“ Unë mendoj se problemet më të mëdha janë stereotipet dhe paragjykimet për personat me aftësi të kufizuara. Shoqëria ende nuk na percepton si njerëz me aftësi, mundësi dhe kapacitete të barabarta.”
Femër, 44, Shkup

Faktorët që nxisin përfshirjen

Përfitimet personale ose familjare (24%) janë nxitësit kryesorë që shumica e pjesëmarrësve në sondazh të përfshihen më shumë në aktivitete që mund të sjellin ndryshime në komunitet. Faktorë të tjerë të rëndësishëm motivues lidhen me përfaqësimin e tyre (18%) dhe përgjegjshmërinë e sistemit (14%).

Ky grup ka tendencë të jetë më i motivuar për të marrë pjesë në jetën shoqërore dhe politike kur ka përfitime konkrete për cilësinë e jetës. Në të kundërt, vetëm 4% e të anketuarve besojnë se përmirësimi i demokracisë është një faktor që promovon përfshirjen. Ekziston një tendencë e dukshme për të përgjithësuar përpjekjet për “përmirësimin e demokracisë” dhe për t’i perceptuar ato si një abstragim që nuk lidhet me të anketuarit.

Pak më shumë se gjysma e të anketuarve (51%) nuk besojnë se mund të kenë ndikim si qytetarë, ndërsa më shumë se një e katërta (27%) besojnë se mund të kenë një ndikim domethënës në komunën e tyre.

Sondazhi tregon se Parlamenti perceptohet si një vend ku ata mund të kenë ndikimin më të vogël si qytetarë, pavarësisht zgjedhjes së drejtpërdrejtë të përfaqësuesve të tyre.

Gatishmëria dhe aftësia për të marrë pjesë në aktivitete qytetare

Në lidhje me pjesëmarrjen në jetën publike, pjesëmarrësit në sondazh janë më të gatshëm që të takojnë kolegë/miq për të diskutuar çështjet publike të cilat i shqetësojnë personalisht apo familjarisht (46%), të lexojnë një broshurë ose një fletushkë (44%) dhe t’i përgjigjen një pyetësori (42%). Interesi për pjesëmarrje në një debat publik (14%), tubime të partive politike (13%) dhe takime në internet (7%) është dukshëm më i ulët midis këtij grupi të të anketuarve.

Në cilën nga aktivitetet qytetare dëshironi të merrni pjesë?

42%

Të përgjigjeni
në pyetsorë

44%

Të lexoni broshurë
ose fletushkë

46%

Të takoni kolege/gë,
miq për të diskutuar

PROCESI ZGJEDHOR

Pjesëmarrësit e sondazhit më shpesh i lidhin zgjedhjet në vend me fraza të tilla si “korrupsion” “treg i gjelbër”, “parregullsi”, “votë e ryshfetit” dhe “mashttrim”.

A besoni se çdo votë është e rëndësishme dhe mund të ndikojë në rezultatet e zgjedhjeve?

75%

Yes

14%

No

2%

Refuzon të përgjigjet

9%

Nuk e din

Ky grup beson se zgjedhjet janë përplot parregullsi. Ata përmendin ndikimin e fortë politik dhe blerjen e votës në periudhën para zgjedhjeve, presionin dhe frikësimin e qytetarëve, fotografimin e fletëve të votimit, etj.

Grupi më tej thekson një mospërputhje të theksuar me kërkesat në lidhje me votimin e personave me aftësi të kufizuara, duke përfshirë:

- ♦ Qasjen e kufizuar në qendrat e votimit (shumica e vendvotimeve janë të vendosura në shkolla dhe ka shumë pak shkolla me qasje për personat me aftësi të kufizuara.
- ♦ Mungesën e kornizave të votimit për personat me shikim të dëmtuar ose mosarritje për t’i siguruar ato për njerëzit që i kanë nevojë - “ato qëndrojnë të paketuara në një thes”.

“ Nëse nuk ekzistojnë rampa hyrëse për njerëzit në karrocë, nëse nuk vendosen korniza votimi për të verbërit, është një katastrofë. Ne kemi printuar për të gjithë njerëzit në qendrën e votimit një paraqitje ilustruese të nevojave të personave me aftësi të kufizuara ... por ato nuk u realizuan në asnjë nga tre qendrat e votimit që vizitova gjatë zgjedhjeve presidenciale. ”

Mashkull, 21, Kumanovë

Shumica e të anketuarve theksuar se pavarësisht trajnimit të anëtarëve të bordit zgjedhor mbi të drejtat e votës dhe ngritjes së vetëdijes së tyre për nevojat e personave me aftësi të kufizuara, në ditën e zgjedhjeve, këto rregulla nuk zbatohen. Një vëzhgim i përgjithshëm tregon se kërkesat ligjore janë vendosur, megjithatë, nuk ka asnjë zbatim efektiv. Një pjesë e pjesëmarrësve tregojnë se personat me aftësi të kufizuara nga zonat rurale janë veçanërisht të diskriminuar në këtë drejtim, duke çuar në zhgënjimin e tyre të madh për punën e Komisionit shtetëror të zgjedhjeve.

Të dhënat nga sondazhi tregojnë se një përqindje e konsiderueshme e personave me aftësi të kufizuara përjetojnë vështirësi gjatë procesit të votimit për shkak të mungesës së të kuptuarit të procedurave të votimit (20%). Katërmbëdhjetë përqind (14%) e pjesëmarrësve në sondazh tregojnë se atyre u mungon qasja e duhur në qendrat e votimit dhe 13% nuk kanë transport adekuat. Sidoqoftë, në përgjithësi, nuk ka ndonjë vështirësi të madhe të raportuar nga të anketuarit në lidhje me votimin.

Ngjashëm me popullatën e përgjithshme, rreth tre të katërtat e të anketuarve besojnë se çdo votë është e rëndësishme dhe mund të ndikojë në rezultatet e zgjedhjeve (74%), ndërsa 14% nuk besojnë në rëndësinë e çdo vote.

Krahasuar me popullatën e përgjithshme, personat me aftësi të kufizuara janë më pak të prirur të besojnë se votimi në vetvete nuk është i mjaftueshëm për të përfshirë qytetarët në ndryshime të politikave (53% ose 11% më pak se popullata e përgjithshme), një e katërta (24%) beson se votimi është i mjaftueshëm, ndërsa 20% (11% më shumë) pretendojnë se nuk kanë njohuri për këtë çështje.

Motivimi për të votuar

Sa shpesh ju votoni?

34% rregullisht

20% shpesh

22% ndonjëherë

14% zakonisht jo

4% asnjëherë

Tridhjetë e katër përqind (34%) e pjesëmarrësve në sondazh tregojnë se ata votojnë pothuajse rregullisht, 20% se votojnë shpesh, 22% ndonjëherë, 14% zakonisht nuk votojnë dhe 4% nuk votojnë kurrë. Ky është tregues i faktit se ka më pak votues të rregullt midis personave me aftësi të kufizuara krahasuar me popullatën e përgjithshme (76% gjithmonë ose shpesh votojnë).

Gati gjysma e të anketuarve në sondazh (51%) votojnë për parti të ndryshme politike, ndërsa 33% votojnë rregullisht për të njëjtën parti, e cila është shtatë përqind më e ulët se popullata e përgjithshme (40% votojnë rregullisht për të njëjtën parti).

Faktorët që ndikojnë në vendimin e tyre për të votuar

Tre faktorët kryesorë që ndikojnë në vendimin e të anketuarve për të votuar janë: perceptimi se votimi është një e drejtë dhe detyrë qytetare (44%), perspektivat për një të ardhme më të mirë (38%) dhe frika se vota e tyre mund të keqpërdoret (29%).

Njerëzit që jetojnë në komunitete të largëta do të dëshironin të shihnin më shumë përfaqësues të njerëzve që ata njohin dhe të rrinj si kandidatë në listat zgjedhore (si zyrtarë të zgjedhur, për shembull në këshillin komunal).

Gjashtë nga dhjetë të anketuar (60%) thonë se vendimi i tyre për të votuar zakonisht ose shumë shpesh përputhet me atë të familjeve të tyre, ndërsa tre nga dhjetë të anketuar (29%) pohuan se vendimi i tyre është i njëjtë apo se është shpeshherë i njëjtë me atë të miqve të tyre.

44%

E drejta dhe
detyra qytetare

38%

Ardhmëri
më e mirë

29%

Frika se dikush do ta
vjedhë votën e tyre

**Nëse në listat e kandidatëve ka përfaqësues të grupeve në vijim,
sa gjasa ka që ju të votoni për atë parti politike?**

Njerëzit familjarë

15%

7%

33%

45%

Të rinjë

16%

5%

36%

42%

Përfaqësuesit e
komunitetit lokal

13%

2%

55%

31%

Ka më shumë

Nuk ka ndikim

Ka më pak gjasa

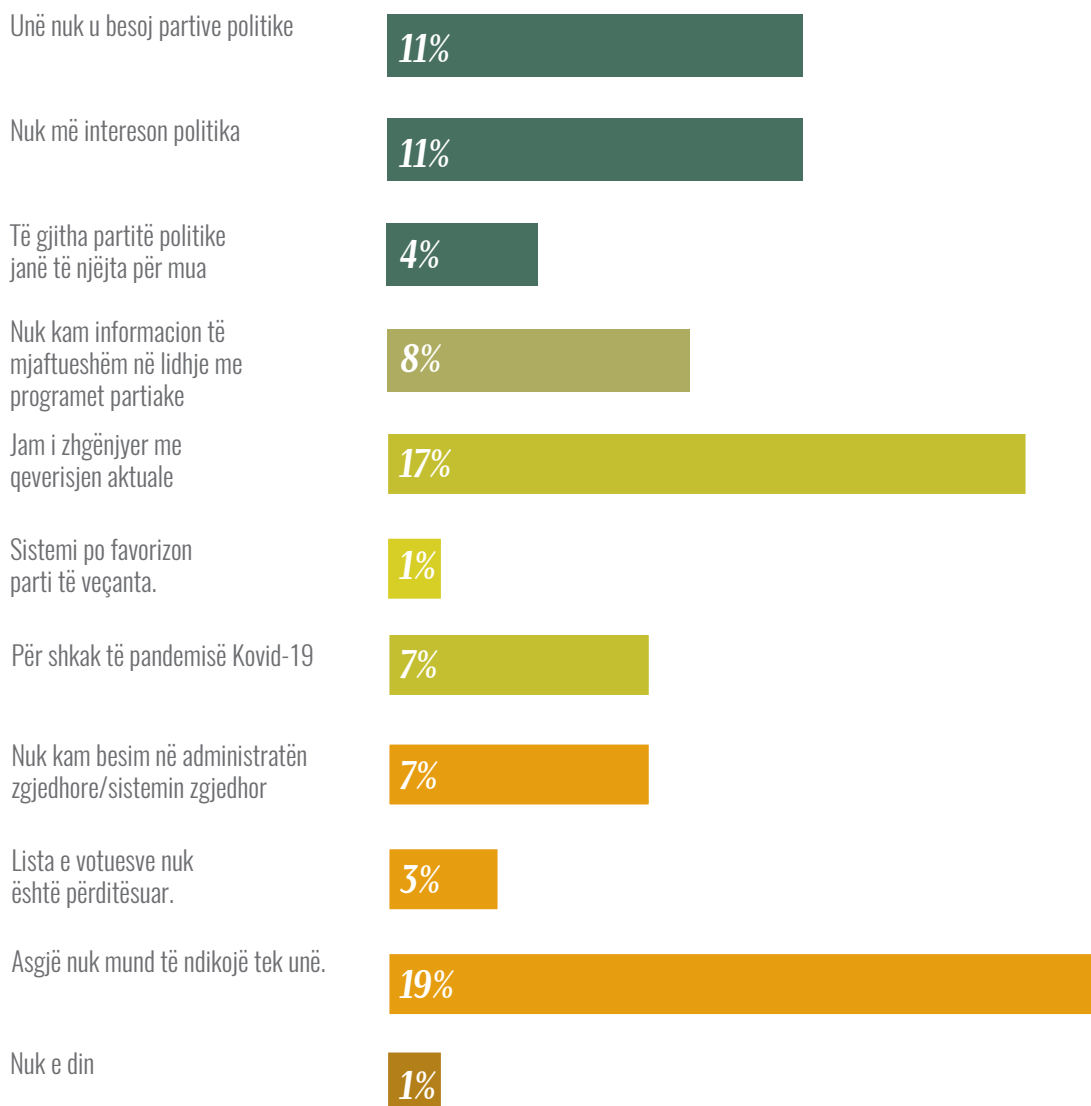
Nuk e din

Demotivimi për të votuar

Pakënaqësia me qeverinë aktuale dhe partitë politike është faktori kryesor që ndikon në vendimin e pjesëmarrësve të anketës për të abstenuar nga votimi.

Çfarë mund të ndikojë në vendimin tuaj për të mos votuar?

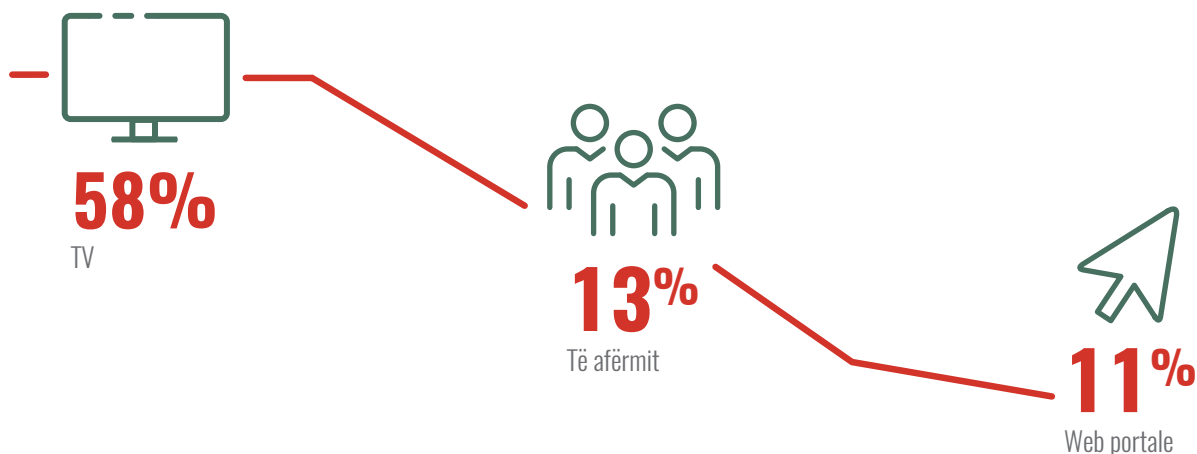

Grupi i fokusit konfirmon gjetjet e sondazhit sasior. Shumica e pjesëmarrësve në diskutim shprehin pakënaqësinë dhe zhgënjimin e tyre me punën e partive politike.

Sipas këtij grupi, abstenimi nga votimi është një e drejtë legjitime e çdo qytetari dhe si e tillë dërgon një mesazh domethënës për partitë politike. Sidoqoftë, të anketuarit besojnë se partitë politike nuk u përgjigjen ose nuk interesohen për nevojat e kësaj kategorie njerëzish.

KOMUNIKIM ME KANDIDATËT DHE PARTITË

TV (58%), miqtë dhe anëtarët e familjes (13%), portalet në internet (11%) janë burimet mbizotëruese të informacionit në lidhje me zgjedhjet.

Pjesëmarrësit në sondazh thanë se edicionet e lajmeve (69%) dhe debatet televizive (13%) janë mënyrat më të dobishme për të gjetur informacion në lidhje me zgjedhjet. Gjashtë përqind (6%) thonë se fare nuk zgjedhin informacionet për zgjedhjet, ndërsa 48% konsiderojnë edicionet e lajmeve si një metodë më të dobishme për marrjen e informacionit zgjedhor krahasuar me popullatën e përgjithshme.

Njëzet e shtatë përqind (27%) e të anketuarve mbështeten në mediat tradicionale si një burim informacioni mbi zgjedhjet, ndërsa 22% mbështeten në historikun e kandidatëve të partive dhe përfaqësuesve të zgjedhur kur marrin një vendim të informuar **në periudhën midis zgjedhjeve.**

Gjetjet e fokus grupeve tregojnë se komunikimi me partitë dhe institucionet politike zakonisht zhvillohet përmes shoqatave për persona me aftësi të kufizuara ose organizatave joqeveritare që përfaqësojnë interesat e tyre.

Të gjithë pjesëmarrësit në diskutim tregojnë pakënaqësi ekstreme me situatën e personave me aftësi të kufizuara dhe qëndrimin e vendit ndaj kësaj kategorie të qytetarëve.

Ata besojnë se partitë politike janë të interesuara për personat me aftësi të kufizuara **vetëm**

para zgjedhjeve kur bëjnë shumë premtime për të fituar vota, por pasi të marrin pushtetin, ata i braktisin këta njerëz.

Shumica e pjesëmarrësve shprehin interes për programet politike të partive politike, kryesisht për kuriozitet, për të parë në çfarë mase u përgjigjen nevojave të personave me aftësi të kufizuara.

“ Asnjë program partie nuk përfshin as edhe një fjali të vetme për të adresuar nevojat e personave me aftësi të kufizuara. Unë jetoj në një ndërtesë dhe në kutinë postare marr programe partie nga pothuajse të gjitha partitë politike. Askush prej tyre nuk na përmend. Pra, si mund të presim ndonjë gjë kur ata sillen sikur të mos ekzistojmë? Në programet e tyre, problemet tona nuk ekzistojnë. ”
Mashkull, 37, Gostivar

Pjesëmarrësit në sondazh do të dëshironin që partitë politike të fokusoheshin në këto pika:

- ♦ Përfaqësimi i barabartë i të gjithë qytetarëve.
- ♦ Të drejta të barabarta për të gjithë qytetarët në vend.
- ♦ Bërja e premtimeve realiste dhe objektive që ata mund t'i mbajnë.
- ♦ Përmirësimi i të drejtave të personave me aftësi të kufizuara.
- ♦ Përfshirja e personave me aftësi të kufizuara.

BARRIERAT

Personat me aftësi të kufizuara kanë të drejtë të marrin pjesë në jetën politike dhe publike në mënyrë të barabartë me të tjerët, por vazhdojnë të ekzistojnë pengesa të konsiderueshme për përfshirjen e këtij komuniteti.

Duhet të ndërmerren një sërë veprimesh për të fuqizuar personat me aftësi të kufizuara në mënyrë që të marrin pjesë në mënyrë të barabartë në jetën socio-politike të vendit.

Përveç barrierave të identifikuara nga popullata e përgjithshme, personat me aftësi të kufizuara përballen me:

Pengesa fizike për pjesëmarrjen politike dhe qytetare dhe për të ushtruar të drejtat e tyre (qasja e kufizuar në vendet e votimit, institucionet, etj.);

Pengesa fizike në jetën e përditshme, të tilla si qasja në transportin publik ose automjetet e adaptuara, të cilat gjithashtu ndikojnë në pjesëmarrjen, veçanërisht për popullsinë rurale;

Pengesa të komunikimit - komunikimi jo i përshtatur për nevojat e tyre specifike, si marrës të informacionit por edhe si pjesëmarrës në debate ose si mysafirë në programe;

Pengesa në sjellje - ata nuk perceptohen si persona me aftësi, kapacitet dhe potencial për të kontribuar në jetën qytetare dhe politike;

Ndjenja e mospërfaqësimit të mjaftueshëm të nevojave të tyre specifike.

REKOMANDIME

Të sigurohet se janë përmbushur të gjitha kërkesat për pjesëmarrje të barabartë dhe në mënyrë efektive dhe të plotë në jetën politike dhe publike

- ♦ Të sigurohet se procedurat e votimit, objektet dhe materialet janë të përshtatshme, të arritshme dhe të lehta për t'u kuptuar dhe për t'u përdorur;
- ♦ Të përdoret teknologji e re aty ku nevojitet për t'iu mundësuar pjesëmarrje;
- ♦ T'u sigurohet i gjithë informacioni i nevojshëm për votim në gjuhë të kuptueshme dhe format të lehtë për t'u përdorur.

Të promovohet një mjedis në të cilin personat me aftësi të kufizuara mund të marrin pjesë në mënyrë të plotë në jetën socio-politike, pa diskriminim dhe në bazë të barabartë me të tjerët, dhe të inkurajohet pjesëmarrja e tyre në jetën socio-politike

- ♦ Të promovohet sukcesi elektoral i personave nga këto grupe;
- ♦ Të përfshihen dhe promovohen kandidatët e këtij grupi.

Të krijohen aleanca:

Me organizatat e shoqërisë civile për të fuqizuar dhe lehtësuar pjesëmarrjen qytetare dhe politike të personave me aftësi të kufizuara.

- ♦ Të informohen dhe të edukohen në lidhje me procesin e votimit.
- ♦ Të përfaqësohen nevojat e tyre.
- ♦ Të raportohen dhe alarmohet për pengesat në pjesëmarrje.
- ♦ Të jepet mbështetje dhe të forcohen aftësitë e personave me aftësi të kufizuara për pjesëmarrje të sigurt.
- ♦ Të sigurohet krijimi i lidhjeve midis komunitetit të personave me aftësi të kufizuara dhe institucioneve.
- ♦ Të forcohen kapacitetet, pozita dhe rrjetëzimi i OJQ-ve për të rritur besueshmërinë dhe fuqinë dhe ndikimin e tyre.

Me mediat (digjitale dhe tradicionale)

- ♦ Të promovohen narrativat e përqendruara në shembuj pozitivë dhe të suksesshëm të aktivistëve në mesin e personave me aftësi të kufizuara.
- ♦ Të rritet ndërgjegjësimi për nevojat e personave me aftësi të kufizuara.
- ♦ Të kontribuohet në ndërtimin e një kulture politike që inkurajon personat me aftësi të kufizuara të marrin pjesë në të gjitha nivelet e shoqërisë, pa frikë nga diskriminimi.
- ♦ Të ofrohen informacione dhe programe tek të cilat mund të kenë qasje personat me aftësi të kufizuara, veçanërisht informacione për votuesit.

Të zgjidhen kanale përkatëse të komunikimit

dhe të zbatohet si qasja tradicionale ashtu edhe ajo jokonvencionale. Të rregullohen kanalet e komunikimit sipas nevojave të tyre specifike.

Të përdoret televizioni për të arritur deri tek shumica e popullsisë të personave me aftësi të kufizuara.

- ♦ Të përdoren formate që japin mundësi për të rregulluar aksesueshmërinë e informacionit.
- ♦ Gjithmonë të shtohen titra dhe gjuhën e shenjave në informacionin e paraqitur.
- ♦ Të merren parasysh edhe formate të tjera përveç edicioneve të lajmeve, p.sh. debate, editoriale, tregime të shkurtra apo dëshmi.
- ♦ Kurdo që të jetë e mundur, të paraqitet informacioni në një mënyrë ilustruese, veçanërisht në lidhje me procesin e votimit, të drejtën e votës, raportimin e parregullsive zgjedhore.

Të përdoren mediat sociale për t'u lidhur me popullatën më të re siç janë Facebook, Instagram ose Twitter.